

Téma:

**SZAKPOLITIKAI TANULMÁNY -
INFRASTRUKTÚRA, KRITIKUS
INFRASTRUKTÚRA BIZTONSÁG**

Időszak:

2013. május

Dátum:

2013. június 20.

Az anyag az NFM_SZERZ/378/1 (2012) számú szerződés teljesítésére készült.

Tartalom

Vezetői összefoglaló.....	1
1 Monitoring	3
2.1 Hitelezési körkép	4
2.1.1 Lakossági szegmens	4
2.1.2 Vállalati szegmens	9
2.1.3 Kamatkörnyezet és kockázati megítélés	15
2.1.4 A bankszektor jövedelmezősége	17

Vezetői összefoglaló

Az idei év első negyedéves adatai alapján elmondható, hogy továbbra is rendkívül kedvezőtlen az általános beruházási klíma, amiben szerepet játszanak a hitelhez jutási nehézségek. A versenyszféra beruházásai közel 10 százalékkal mérséklődtek az előző év azonos időszakához képest. Az állami beruházások ezzel szemben 3,5 százalékkal emelkedtek, ami tompította a visszaesés mértékét. Az MNB által publikált PKI éves növekedési üteme megmutatja, hogy mennyi a bankrendszer hozzájárulása a reál-GDP növekedési üteméhez. A jegybank számításai szerint a kedvezőbb monetáris kondíciók enyhítették a bankrendszer kontrakciós hatását, míg a hitelezési folyamatok erősítették azt. A vállalati hitelezés GDP-növekedésre gyakorolt hatása – 0,23 százaléknak felelt meg 2013 első negyedévében. A lakossági hitelezés negatív hatása ennél erőteljesebb volt, közel 1 százalékot tett ki. A bankszektor teljes hatása így –1,17 százaléknak felelt meg, ami azt jelenti, hogy ez a hatás nélkül pozitív reál-GDP-vel számolhattunk volna az idei év első negyedévére vonatkozóan.

A lakosság nettó hiteltörlesztése 33 milliárd forintnak felelt meg áprilisban. Az újonnan kihelyezett forint alapú lakáscélú hitelek értéke 11 milliárd forintot tett ki, ami kismértékű visszaesést jelent az előző hónap adatához képest, az új fogyasztási hitelek volumene ugyanakkor bővült valamelyest. Az MNB hitelezési felmérése szerint 2013 első negyedévében az előző negyedévhez hasonlóan ismét enyhültek a hitelezési kondíciók a háztartási szegmensben, elsősorban az árjellegű feltételek vonatkozásában. Tovább romlott a lakossági portfólió minősége: a teljes hitelállomány 18 százaléka volt 90 napot meghaladó késedelemben, ami 1,7 százalékpontos emelkedést jelent az előző negyedévhez képest.

A vállalati szegmensben 25 milliárd forint értékű nettó devizahitel-törlesztés és 23 milliárd forint értékű nettó forinthitel-törlesztés történt áprilisban. A bruttó forinthitel-kihelyezés 126 milliárd forintnak felelt meg, ami megegyezik az előző hónap adatával, a megelőző egy év átlagát azonban nem éri el. Az újonnan nyújtott euróhitelek összege 80 milliárd forintot tett ki, ami visszaesést jelent az előző hónap kiugró értékéhez képest. Az MNB hitelezési felmérése szerint a hitelezési feltételek által meghatározott hitelkínálat összességében nem változott, a következő hónapokban azonban már növekvő kínálatra számíthatunk. A bankok a kereslet növekedését észlelték a rövid lejáratú hitelek, illetve a nagy és közepes vállalatok esetén, míg csökkenő keresletet tapasztaltak a hosszú lejáratú hitelek és a kis- és mikrovállalatok szegmensében. A KKV szektor hitelezésének bővülését okozhatja az MNB Növekedési Hitelprogramja, melynek keretét a kormány a magas érdeklődésre való tekintettel 50 százalékkal bővítette.

Az MNB rámutatott tanulmányában, hogy a lakossághoz hasonlóan a vállalatok is jelentős mértékű kockázatnak vannak kitéve devizaadósságukból fakadóan. A devizahittel rendelkező és nettó exportbevétellel nem bíró vállalati adósok makrogazdasági súlya igen jelentős. A hozzáadott értéknek több mint 20 százalékát termelték meg ezek a vállalatok, míg a beruházásokból 30 százalékos volt a részesedésük 2007-ben. A foglalkoztatottak 17 százaléka

sorolható a fedezetlen devizakitettséggel rendelkező cégekhez, és a bankok hitelportfóliójának 2/3-át tették ki. A mérleghatások és az alkalmazkodás következtében akár érdemben is változhatott a válság után a fedezetlen devizahitelek súlya. Devizakitettsükből fakadóan azonban az árfolyam leértékelődése növeli ezeknek a vállalatoknak adósságterhét, rontja profitabilitásukat, csökkenti kockázatvállalási hajlandóságukat, ami a beruházások visszaesését okozhatja.

Áprilisban mérséklődött a lakossági jelzáloghitelesek terhelő kamatok szintje. Az új forinthitelek kamatai mind a háztartási, mind a vállalati szegmensben csökkentek, miközben a vállalatok által igényelhető eurókölcsonök ára növekedett. Folytatta kamatvágási ciklusát a jegybank, az újabb 25 bázispontos csökkentés eredményeként május végére 4,5 százalékra mérséklődött az irányadó kamat szintje. Az alapkamat további csökkentésére akkor kerülhet sor, ha az inflációs kilátások összhangban maradnak a 3 százalékos céllal és kedvezőek maradnak a pénzpiacok folyamatok. A hazai és a régiós mutatók összességében a kockázati környezet javulását mutatták május folyamán. A magyar országkockázatot kifejező 5 éves CDS 10 bázisponttal, 286 bázispontra mérséklődött, miközben a forint kismértékben erősödött. A hónap végén ugyanakkor a Fed monetáris politikájára terelődött a figyelem. Gyengülni kezdett a hazai deviza, és megtorpant az állampapír-piaci hozamok csökkenése. A likviditásbőségre ható monetáris politikai döntések a következő hónapokban is alakíthatják a hazai piacok mozgását.

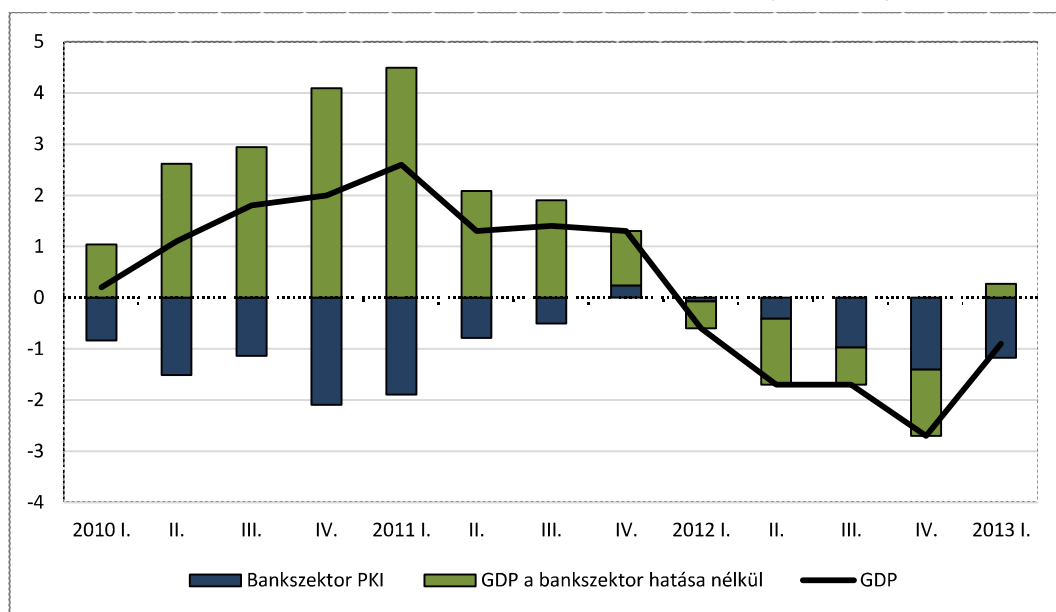
Az idei év első negyedében 73 milliárd forintos adózott eredményt ért el a bankszektor, ami több mint a kétszerese az egy évvel korábbi profitnak. A PSZÁF gyorselemzése szerint a nagymértékű javulásban egyetlen hitelintézet kiugró nyeresége játszott döntő szerepet, így a szektor egészének a helyzete nem javult érdemben. Továbbra is magas a polaritás, ugyanis a kevés kimagasló eredmény mellett a bankoknak majdnem a fele veszteséges volt. Összességében a bankok eredményét növelte a lassan javuló vállalati hitelportfólió melletti értékvesztés felszabadítás, ugyanakkor csökkentette a nettó kamatbevétel mérséklődése.

1 Monitoring

Azért tulajdonítunk kiemelt jelentőséget a pénzügyi intézmények tevékenységének, működési feltételeinek ma Magyarországon, mert a beruházásokat támogató hitelezés elmaradása visszaveti a gazdasági növekedést. Az idei év első negyedéves adatai alapján elmondható, hogy **továbbra is rendkívül kedvezőtlen az általános beruházási klíma, amiben szerepet játszanak a hitelhez jutási nehézségek.** A versenyszféra beruházásai közel 10 százalékkal mérséklődtek az előző év azonos időszakához képest. A feldolgozóipari nagyberuházások (Opel, Mercedes stb.) lezáródásával az ágazat investícióinak volumene több mint 13 százalékkal csökkent, azaz nem sikerült pótolni az előző években jelentős felhalmozást biztosító projekteket. Az állami beruházások ezzel szemben 3,5 százalékkal emelkedtek, ami tompította a visszaesés mértékét.

1. ÁBRA: A HITELEZÉS GDP-RE GYAKOROLT HATÁSA (SZÁZALÉK)

Forrás: MNB

Megjegyzés: A mutató a pénzügyi kondícióknak a vállalati hitelezésén keresztül a GDP éves növekedésére gyakorolt hatását számszerűsíti. A sáv a módszertani bizonytalanságot jeleníti meg.

Az MNB által publikált Pénzügyi Kondíciós Index (PKI) a pénzügyi szektor éves GDP-növekedésre gyakorolt hatását számszerűsíti. A PKI éves növekedési üteme azt mutatja meg, hogy mennyi a bankrendszer hozzájárulása a reál-GDP növekedési üteméhez. A jegybank számításai szerint a kedvezőbb monetáris kondíciók enyhítették a bankrendszer kontrakciós hatását, míg a hitelezési folyamatok erősítették azt. **A vállalati hitelezés GDP-növekedésre gyakorolt hatása $-0,23$ százaléknak felelt meg 2013 első negyedévében. A lakossági hitelezés negatív hatása ennél erőteljesebb volt, közel 1 százalékot tett ki.**¹ A bankszektor teljes hatása így $-1,17$ százaléknak felelt meg, ami azt jelenti, hogy ez a hatás nélkül pozitív reál-GDP-vel számolhattunk volna az idei

¹http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Kiadvanyok/mnbhu-hitelezesi-folyamatok/201305/abrakeszlet_charts_201305.xls (letöltve: 2013. május 31.)

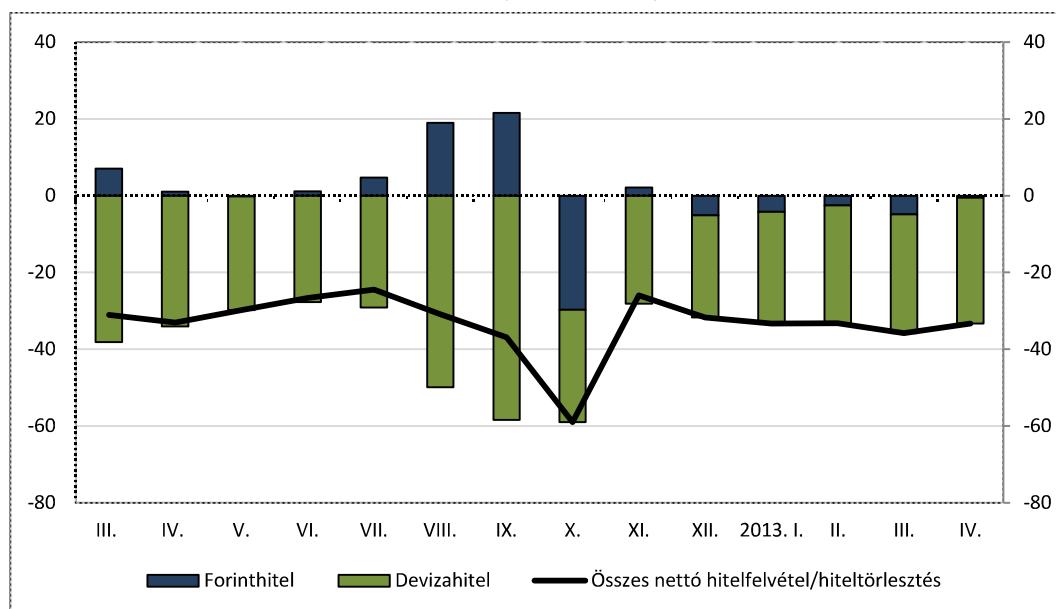
év első negyedévére vonatkozóan. A magánszektor hitelezésének hatása lassú javulást követően 2012 első negyedétől vált ismét negatívvá, amiben a lakossági hitelezés romló hozzájárulása játszott a főszerepet. Miután a bankok a végtörlesztés idején szigorították hitelkondícióikat, ismét visszaesett a lakossági hitelezés. Bár az év második felétől már fokozatosan oldódtak a szigorú feltételek, a lakossági hitelkereslet továbbra is visszafogott maradt.

2.1 Hitelezési körkép

2.1.1 Lakossági szegmens

A lakossági szegmens a korábbi hónapokhoz hasonlóan áprilisban is nettó hiteltörlesztői pozícióban volt, vagyis több hitelt fizetett vissza, mint amennyi újat felvett. A szezonálisan kiigazított adatok szerint **a teljes nettó hiteltörlesztés nem változott érdemben az előző hónapok számaihoz képest, áprilisban 33 milliárd forintnak felelt meg.**

2. ÁBRA: A HÁZTARTÁSOKKAL BONYOLÍTOTT HITELTRANZAKCIÓK SEZONÁLISAN IGAZÍTOTT ÉRTÉKE
(MILLIÁRD FT)²

Forrás: MNB

Míg a forinthiteleket tekintve a háztartások hitelfelvétele és hiteltörlesztése nagyjából megegyezett, **devizában 33 milliárd forinttal haladta meg a visszafizetések mértéke az új hitelek felvételét.**³ Az újonnan kihelyezett forint alapú lakáscélú hitelek szezonálisan igazított értéke **11 milliárd forintra mérséklődött**, ami kismértékű visszaesést jelent az előző hónap

² Az összes nettó hitelfelvétel/hiteltörlesztés szezonálisan kiigazított adatsora eltérhet az MNB által publikált hivatalos statisztikáktól, mivel az ábrán szereplő adatok a forinthitelek és a devizahitelek szezonálisan kiigazított adatsorának összegeként állnak elő, míg az MNB által közzétett adatsorok külön-külön lettek kiigazítva. Hosszú távon azonban a kapott adatsorok szisztematikusan nem térnek el egymástól.

³http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Statisztika/mnbhu_kerdesek_valaszok/mnbhu_stat_forum_valaszok/mnbhu_hitelintezetek_osszevont_merlegenek_alakulas/0708_monstatpubl_huxls.xls (letöltve: 2013. május 31.)

adatához képest.⁴ Az újonnan nyújtott fogyasztási hitelek volumene ugyanakkor bővült valamelyest.

Az egyre csökkenő hitelfelvételi kedv hatására **a háztartások teljes hitelállománya kismértékben mérséklődött április folyamán.**⁵ Mindezt támogatta a forint erősödése, a svájci frank ugyanis 2 százalékkal lett olcsóbb a hazai devizában kifejezve. Legnagyobb mértékben a gépjármű vásárlási (5 százalék), valamint az áru és egyéb fogyasztási (3 százalék) hitelek állománya lett kisebb. A folyamatos nettó hiteltörlesztői pozíció ellenére 1 év alatt mindössze 4 százalékkal lett kisebb a teljes hitelállomány a forint gyengülése miatt. Mindeközben a háztartások ismét nagymértékben csoportosították át pénzüket bankbetéteikből, szezonálisan igazítva nettó **60 milliárd forint értékben csökkentették betéteiket** áprilisban.⁶ Az MNB által gyűjtött finanszírozási adatok szezonálisan nem kiigazított értékei szerint a befektetési jegyek (92 milliárd forint) és a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok (65 milliárd forint) tranzakciói voltak kiugró mértékűek.⁷ A jegybank kamatvágási ciklusával összhangban bekövetkező betétkamat-csökkenés miatt tehát egyre vonzóbbá válnak ezek a befektetési formák a lakosság számára.

1. A LAKOSSÁGI HITELÁLLOMÁNY MÉRTÉKE (MILLIÁRD FORINT) ÉS VÁLTOZÁSA HITELTÍPUSOK SZERINT

	Személyi hitel	Lakáscélú hitel	Gépjármű vásárlási	Áru és egyéb fogy.-i	Szabad felh. jelzálogh.	Folyó-számla hitel	Egyéb hitel	Összes hitel
április	381	3495	342	36	2285	455	237	7230
1 hónap	-1,5%	-1,7%	-5,0%	-3,0%	-2,2%	1,3%	-0,1%	-1,7%
3 hónap	-3,5%	0,2%	-6,1%	-6,3%	1,0%	0,9%	1,5%	0,0%
1 év	-18,5%	-4,5%	14,5%*	-19,8%	-4,2%	3,2%	-5,6%	-4,2%

Forrás: MNB

*A gépjárműhitelek állományának növekedését okozta 2013 elején a hitelintézeti szektorba beolvadó lízingcégek követelésállománya.

Közleménye szerint az Államadósság Kezelő Központ áprilisban rekordszintű mennyiségben értékesített lakossági állampapírokat. A hónap folyamán összesen 81 milliárd forinttal emelkedett a lakossági állampapírok állománya.⁸ A teljes állomány ezzel 1258 milliárd forintra bővült, ám ez nem csupán a háztartásokhoz köthető. Legnagyobb mértékben a vállalatok számára is elérhető 1 éves futamidejű Kamatozó Kincstárjegyek állománya (66 milliárd forint) növekedett, míg a kizárólag magánszemélyek által vásárolható 3–5 éves lejáratú inflációkövető

⁴http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Statisztika/mnbhu_statistikai_idosorok/hu0902_lakossagi_HUF.xls (letöltve: 2013. május 31.)

⁵http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Statisztika/mnbhu_kerdesek_valaszok/mnbhu_stat_forum_valaszok/mnbhu_hitelintezetek_osszevont_merlegenek_alakulas/0708_monstatpubl_huxls.xls (letöltve: 2013. május 31.)

⁶http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Statisztika/mnbhu_kerdesek_valaszok/mnbhu_stat_forum_valaszok/mnbhu_hitelintezetek_osszevont_merlegenek_alakulas/0708_monstatpubl_huxls.xls (letöltve: 2013. május 31.)

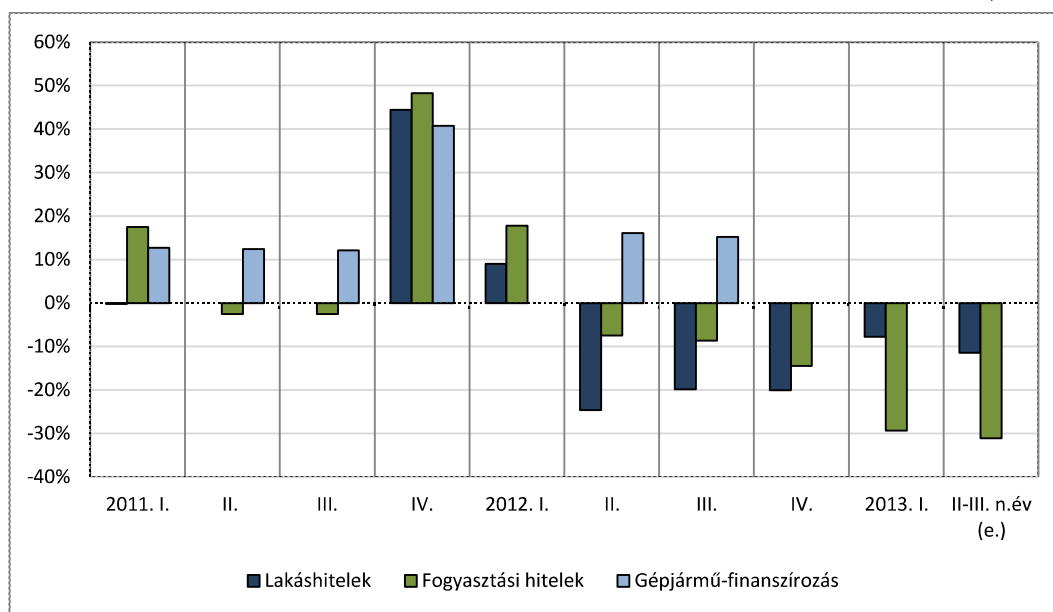
⁷http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Statisztika/statistikai-adatok-informaciok/adatok-idosorok/x-monetaris-es-egyeb-merlegstatisztikak/monepstat_hu.xls (letöltve: 2013. május 31.)

⁸<http://akk.hu/kepek/upload/2013/Sajt%C3%B3k%C3%B6zlem%C3%A9ny%20-%20Rekord%20mennyis%C3%A9gu%20%C3%A1llampap%C3%ADr%20v%C3%A1s%C3%A1rl%C3%A1s%20%C3%A1prilisban.pdf> (letöltve: 2013. május 31.)

Prémium Magyar Államkötvény 10 milliárd forintos nettó növekedéssel járult hozzá ehhez a bővüléshez. A lakosság számára is elérhető devizakötvény, a Prémium Euró Magyar Államkötvény 105 millió euró értékben került eladásra áprilisban, így a teljes állomány közel 1,1 milliárd euróra emelkedett, melynek 18 százaléka a háztartásoké.⁹

Az MNB hitelezési felmérése¹⁰ szerint az előző negyedévhez hasonlóan **ismét enyhültek a hitelezési feltételek a háztartási szegmensben**. A lakáscélú hitelek esetében **az árjellegű feltételek lettek kedvezőbbek**, a bankok egy része alacsonyabb hitelfolyósítási díjakról, kamatmarzsról és kockázati prémiumról számolt be. Az árjellegű feltételeket javulása várhatóan a következő fél évben is folytatódni fog, ami összefüggésben állhat a januártól érvényben lévő állami kamattámogatás rendszerével. A maximális futamidőt tekintve ugyanakkor jellemzően szigorítás történt. A kedvezőbb kondíciókat a bankok javuló likviditási helyzete, a lakáspiaci folyamatok, valamint a versenyhelyzet fokozódása idézte elő. A javuló hitelfeltételek ellenére csökkenő keresletről számolt be a bankok többsége, ám a következő időszakra vonatkozóan növekvő igényrel számolnak a lakáshiteleket tekintve.

3. ÁBRA: HITELKÍNÁLAT A HÁZTARTÁSI SZEGMENSZEN (A HITELKONDÍCIÓK SZIGORÍTÁSÁT ÉS ENYHÍTÉSÉT JELZŐ BANKOK ARÁNYÁNAK KÜLÖNBSÉGE PIACI RÉZSEDEÉSSEL SÚLYOZVA)

Forrás: MNB

Megjegyzés: A pozitív százalékos arány arra utal, hogy a bankok nagyobb része szigorította hitelfeltételeit, vagyis csökkentette hitelkínálatát, míg a negatív érték a hitelkínálat bővülését jelzi.

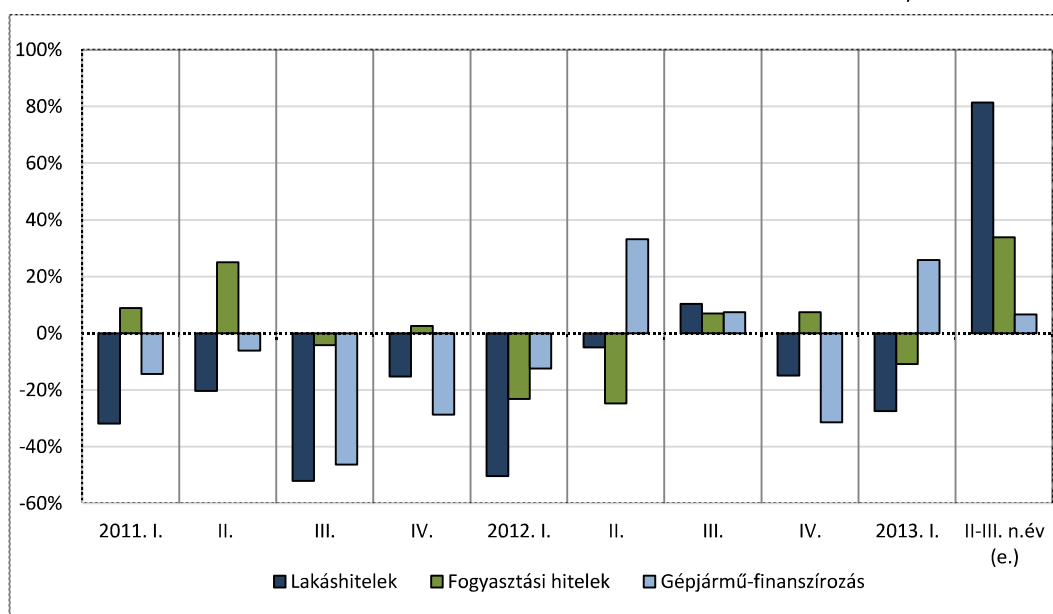
A fogyasztási hitelek igénylésének feltételei is kedvezőbbek lettek az elmúlt negyedévben. Az árjellegű feltételek mellett enyhültek a PTI (havi törlesztőrészlet/havi jövedelem) mutatóra, valamint a minimálisan megkövetelt hitelképesség szintre vonatkozó követelmények, és a

⁹ <http://akk.hu//kepek/upload/2013/Sajt%C3%B3k%C3%B6zlem%C3%A9ny%20-%20ism%C3%A9t%20j%C3%B3l%20fogy%20a%20P%E2%82%ACM%C3%81K.pdf> (letöltve: 2013. május 31.)

¹⁰ http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Penzugyi_stabilitas/mnbhu_hitelezesi_felmeres/201305/hitelezési_felmeres_melleklet_201305.xls (letöltve: 2013. május 30.)

következő fél évben további enyhítések várhatóak. A maximális hitel-fedezet arány ugyanakkor alacsonyabb lett a bankok többségénél. Az enyhítés okait tekintve a likviditási helyzet javulása, valamint a piaci részesedési célok mellett a kockázatvállalási hajlandóság javulása kerültek említésre. A gépjármű-finanszírozást tekintve már a második negyedévben számoltak be a hitelintézetek a hitelkamat és a forrásköltség közötti különbséget emelkedéséről, aminek okát a gazdasági kilátások romlásában látják a hitelintézetek. 2013 első negyedévében a fogyasztási hitelek keresletének csökkenését jelentették a bankok. A régiót tekintve Szlovákia kivételével nem szigorodtak tovább a háztartási hitelfeltételek. Az eurózónában ugyanakkor tovább folytatódott a kondíciók szigorítása.

4. ÁBRA: HITELKERESLET A HÁZTARTÁSI SZEGMENSBEN (A NÖVEKEDÉST ÉS CSÖKKENÉST JELZŐ BANKOK ARÁNYÁNAK KÜLÖNBLSÉGE PIACI RÉSZESÉDÉSSEL SÚLYOZVA)

Forrás: MNB

Megjegyzés: A pozitív százalékos arány arra utal, hogy a bankok nagyobb része a hitelkereslet bővüléséről számolt be, míg a negatív érték a hitelkereslet csökkenését jelzi.

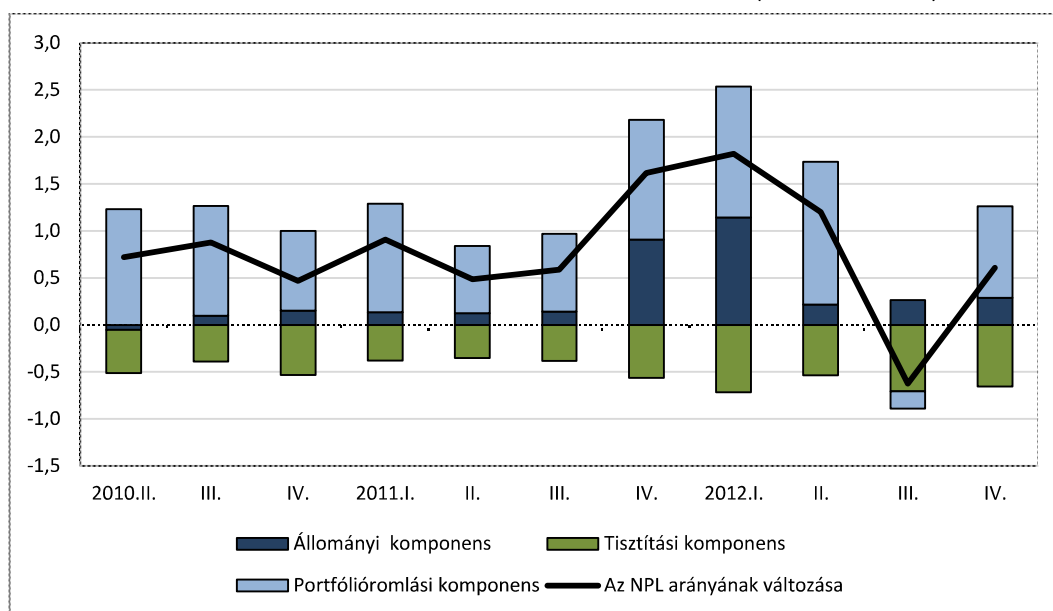
2013 első negyedévében tovább romlott a lakossági portfólió minősége. A teljes hitelállomány 18 százaléka volt 90 napot meghaladó késedelemben, ami 1,7 százalékpontos emelkedést jelent az előző negyedévhez képest.¹¹ Az egyes hiteltípusokat tekintve a legmagasabb nemfizetési (non performing loans, NPL) arány a forint gépjárműhiteleknél áll fenn, az állomány méretét tekintve azonban nem mondható jelentősnek ez a hiteltípus. A nemfizető állomány méretét is figyelembe véve a szabad felhasználású jelzáloghitelek, illetve a lakáscélú hitelek jelentik a legnagyobb problémát. A deviza alapú hitelek esetében minden hiteltípust tekintve nőtt a nemteljesítő hitelek aránya, amiben szerepet játszhatott a forint svájci frankkal és euróval szembeni árfolyamának első negyedévben bekövetkezett 3–4 százalékos gyengülése. Az NPL változásának időbeli alakulását tekintve a tavalyi év folyamán átmeneti csökkenésnek lehettünk tanúi. Ezt a

¹¹<http://www.mnb.hu/Statisztika/statisztikai-adatok-informaciok/adatok-idosorok/iii-penzugyi-stabilitasi-statisztikak/a-haztartasi-szektor-reszere-nyujtott-hitelallomany-osszetetele> (letöltve: 2013. május 30.)

mérséklődést az árfolyamgát és a nemteljesítő devizahitelek forintosítása okozhatta, melyek közül az utóbbi intézkedés hatása csak átmenetinek bizonyult.

A nemteljesítő állomány változására ható tényezők vizsgálata rámutat arra, hogy **továbbra is magas az újonnan fizetési késedelembe eső adósok száma**. Emellett az is gondot okoz, hogy korlátozott a bankok portfóliótisztítási lehetősége, illetve csak magas veszteség árán lennének képesek kivezetni a rossz hiteleket portfóliójukból. A két hatás eredményeként a portfólió romlásának sebessége meghaladja a portfóliótisztítás sebességét. Az MNB adatai¹² szerint 2012 utolsó negyedében az NPL aránya 0,6 százalékponttal növekedett, amiből közel 1 százalékpontos növekedést magyaráz a nemfizető állomány növekedése, és ezt csak 0,7 százalékponttal tudta ellensúlyozni a bankok portfóliótisztítása. Emellett az ún. állományi komponens is rontotta az NPL arányt, méghozzá 0,3 százalékponttal: mivel a lakosság mérlegalkalmazkodása, vagyis az adósságállomány leépítése miatt az új hitelek nyújtása nem haladja meg a hiteltörlesztések mértékét, ezért a késedelmesen fizető hitelek aránya önmagában is növekszik a teljes hitelállományhoz képest.

5. ÁBRA: AZ NPL VÁLTOZÁSÁRA HATÓ TÉNYEZŐK (SZÁZALÉKPONT)

Forrás: MNB

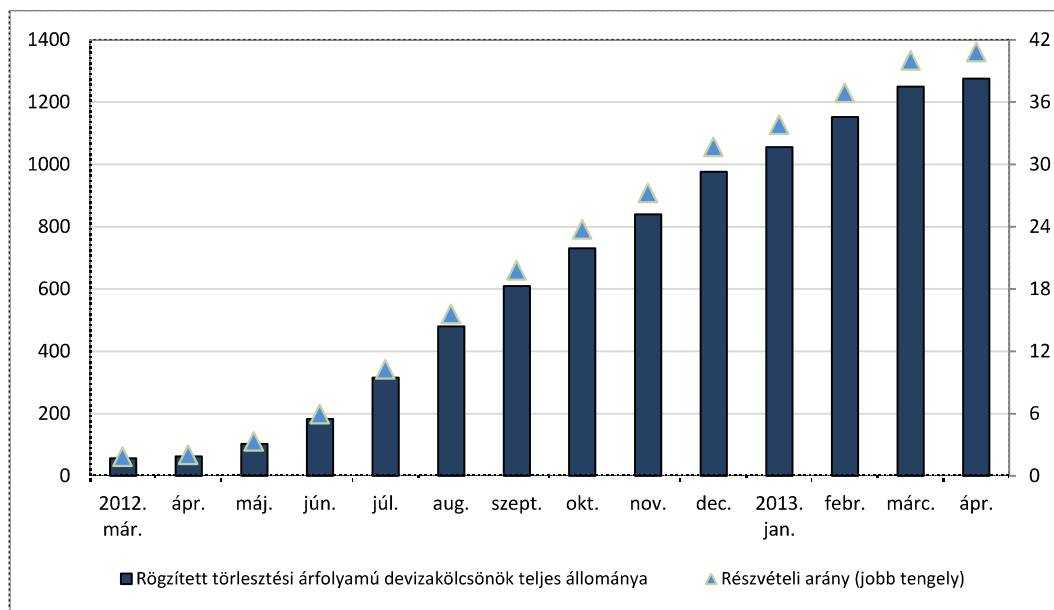
A devizaadósok számára lehetővé tett árfolyamgát rendszere alacsonyabb törlesztőrészleten való törlesztést tesz lehetővé, ami javíthatja a lakosság fizetési képességét. A PSZÁF adatai¹³ szerint **áprilisban** az előző hónapoknál valamivel kevesebb, közel **7500 új szerződés került megkötésre**. Ennek eredményeként április végéig összesen 1275 milliárd forint értékű deviza alapú jelzáloghitel törlesztési árfolyama került rögzítésre, ami **az érintett devizahitel-állomány 41 százalékának felel meg**. A rögzített árfolyamon számított törlesztőrészlet feletti rész egy gyűjtőszámlán halmozódik, melynek kamatrészét a bankok és az állam fele-fele arányban

¹² MNB [2013]: Jelentés a pénzügyi stabilitásról. 2013. május (http://www.mnb.hu/Root/MNB/Kiadvanyok/mnbhu_stabil/mnbhu_stab_jel_201305, letöltve: 2013. május 30.)

¹³ http://www.pszaf.hu/data/cms2355149/arfolyamgat_130228.xls (letöltve: 2013. június 13.)

vállalják át. A gyűjtőszámlahitelesek eddig összesen 11,1 milliárd forint értékű kamat megfizetése alól mentesültek. A részvételi arány növelése érdekében a kormány a többször meghosszabbított határidőt végül hatályon kívül helyezte. Az adósok egy része feltehetően azért nem veszi igénybe a kedvezményes árfolyamon való törlesztés lehetőségét, mert egyrészt nem teljesen érhető számukra a konstrukció, másrészt nem bíznak a bankokban. A helyzetet rontja a kormányzati kommunikáció is, mely bizonytalanná teszi számukra, hogy milyen egyéb adósmentő csomagok láthatnak még napvilágot a közeljövőben. A nemfizetési arány csökkentése növelné a bankszektor tőke- és kockázatvállalási kapacitását, ami hozzájárulhatna a hitelezés bővüléséhez.

6. ÁBRA: RÖGZÍTETT TÖRLESZTÉSI ÁRFOLYAMÚ DEVIZAKÖLCÖSÖNÖK TELJES ÁLLOMÁNYA (AKTUÁLIS ÁRFOLYAMON, MILLIÁRD FORINT) ÉS A RÉSZVÉTELI ARÁNY (SZÁZALÉK) ALAKULÁSA

Forrás: PSZÁF

2.1.2 Vállalati szegmens

A vállalati hitelezés visszaesésében egyaránt szerepet játszanak keresleti és kínálati tényezők. Az MNB számításai szerint 2012 végén a kereslet és a kínálat nagyjából egyenlő arányban járultak hozzá a hitelezési aktivitás mérséklődéséhez.¹⁴ A hosszú lejáratú hitelek leépülése mögött elsősorban keresleti tényezők, a beruházások elhalasztása áll, miközben a szigorú hitelfeltételek miatt a vállalatoknak csak egy szűk köre juthat hitelhez.

A vállalati szegmensben a szezonális hatásoktól szűrt adatok szerint **25 milliárd forint értékű nettó devizahitel-törlesztés és 23 milliárd forint értékű nettó forinthitel-törlesztés történt áprilisban.**¹⁵ A kettő eredményeként összesen 48 milliárd forinttal több hitelt törlesztettek a

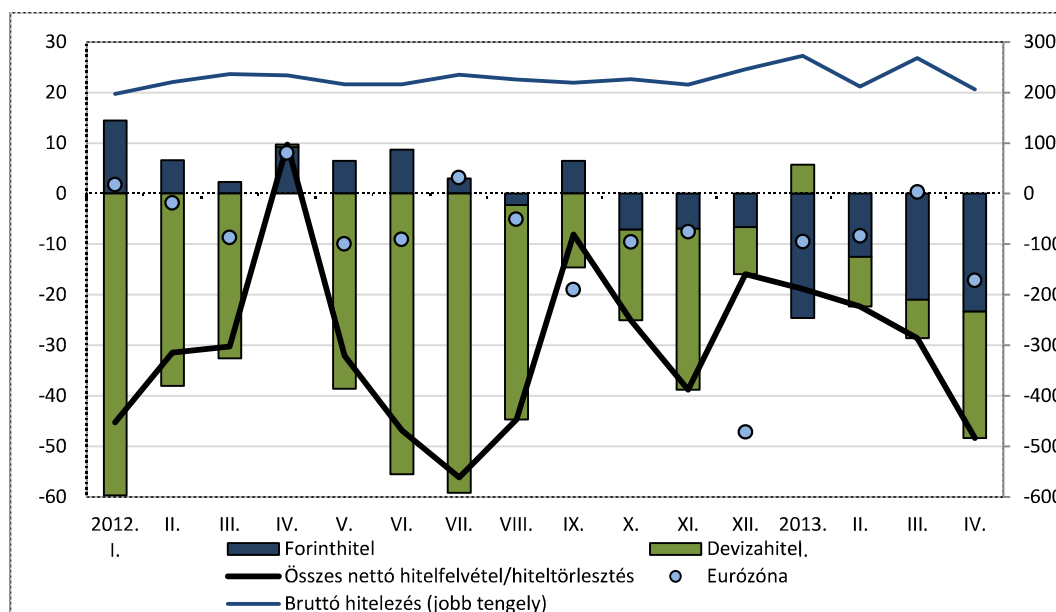
¹⁴ MNB [2013]: Jelentés a pénzügyi stabilitásról. 2013. május (http://www.mnb.hu/Root/MNB/Kiadvanyok/mnbhu_stabil/mnbhu_stab_jel_201305, letöltve: 2013. május 30.)

¹⁵ http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Statisztika/mnbhu_kerdesek_valaszok/mnbhu_stat_forum_valaszok/mnbhu_hitelintezetek_osszevont_merlegenek_alakulas/0708_monstatpubl_huxls.xls (letöltve: 2013. május 30.)

vállalatok mint amennyi új hitelt felvettek, ami visszaesést jelent az előző hónapokhoz képest. Az eurózóna egészét tekintve is csökkent nettó hiteltranzakciók értéke.¹⁶ A folyószámlahiteleken felüli **bruttó forint hitel-kihelyezés 126 milliárd forintnak felelt meg**, ami megegyezik az előző hónap adatával, a megelőző egy év átlagát azonban nem éri el.¹⁷ **Az újonnan nyújtott euróhitelek összege 80 milliárd forintot tett ki**, ami visszaesést jelent az előző hónap kiugró értékéhez képest.¹⁸ A kettő összegéből adódó **teljes bruttó hitelezés nem érte el a megelőző 12 hónap átlagát**. A KKV szektor hitelezésének bővülését okozhatja az MNB júniusban induló Növekedési Hitelprogramja, melynek keretét a kormány a magas érdeklődésre való tekintettel 50 százalékkal bővítette, így összesen 750 milliárd forint áll a bankok rendelkezésére hitelnyújtás és forintosítás céljára. Az elemzők megítélése¹⁹ kedvező volt a megemelt keretösszegre vonatkozóan, az eredeti keretet kevésnek tartották a gazdaság beindításához. Az MNB értékelése szerint a teljes program hatására 0,2–0,5 százalékkal, a legjobb esetben akár 1,0–1,8 százalékkal nőhet a GDP 2014 végéig.²⁰ A program növekedésre gyakorolt hatása azonban attól is függ, hogy milyen projektek kerülnek finanszírozásra. Amennyiben ugyanis többségében nem életképes befektetések valósulnak meg, úgy előfordulhat, hogy a hatás csak átmeneti lesz. A résztvevők kiválasztását így kritikus tényezőnek tekintjük.

7. ÁBRA: A MAGYARORSZÁGI VÁLLALATOKKAL (MILLIÁRD FORINT) ÉS AZ EURÓZÓNA VÁLLALATAIVAL (MILLIÁRD EURÓ) BONYOLÍTOTT HITELTRANZAKCIÓK SZEZONÁLISAN IGAZÍTOTT ÉRTÉKE

Forrás: MNB

¹⁶ http://sdw.ecb.europa.eu/browseSelection.do?DATASET=0&sfl1=3&sfl2=4&REF_AREA=308&sfl3=4&sfl4=4&sfl5=4&node=2019173 (letöltve 2013. május 30.)

¹⁷ http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Statisztika/mnbhu_statisztikai_idosorok/hu0901_vallalkozoi_HU_F.xls (letöltve: 2013. május 30.)

¹⁸ http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Statisztika/mnbhu_statisztikai_idosorok/hu0901_vallalkozoi_EU_R.xls (letöltve: május 30.)

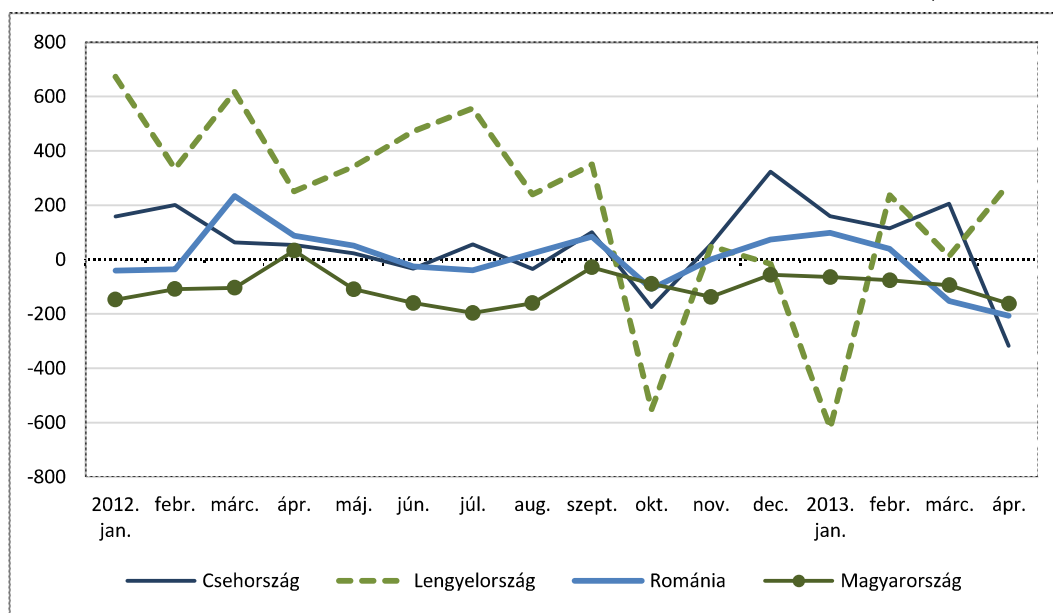
¹⁹ http://index.hu/gazdasag/2013/05/29/telitalalat_matolcsy_hitelprogramja/ (letöltve: 2013. május 30.)

²⁰ http://www.hirado.hu/Hirek/2013/05/29/12/MNB_program_elemz_k_szerint_segitheti_a_novekedest_a_keretes_szeg.aspx (letöltve: május 30.)

Eltekintve Lengyelországtól, a régióban is visszaesést mutatott a vállalati hitelezés áprilisban. A szezonálisan kiigazított adatok szerint Lengyelországban 279 millió eurónak felelt meg a nettó hitelkihelyezés, és ezzel már a harmadik hónapja sikerült a lengyel hitelintézeteknek a törlesztéseket meghaladó mennyiségben új hiteleket kihelyezniük. Ezzel szemben Romániában és Csehországban a hazainál nagyobb mértékű nettó hiteltörlesztést mutatnak az adatok. A szezonálisan kiigazított adatok szerint Romániában –207 millió eurónak felelt meg a nettó hitelvisszafizetés, ami további visszaesést jelent az előző havi adathoz képest. Csehországban – a recesszió mélyülésével összhangban – a vállalatok hiteltörlesztése –317 millió euróval haladta meg az új hitelek felvételét.

8. ÁBRA: A VÁLLALATOKKAL BONYOLÍTOTT HITELTRANZAKCIÓK RÉGIÓS ÖSSZEVETÉSE (MILLIÓ EURÓ)

Forrás: ECB, Reuters, MNB, Száadvég-számítás

Megjegyzés: A hazai adatokat az MNB által közzétett, szezonálisan kiigazított adatok havi, átlagos középárfolyamon euróra való konvertálásával nyertük.

A lanya hitelezési aktivitás ellenére 1 százalékkal bővült a teljes vállalati hitelállomány az első negyedév alatt. Az ágazati bontást tekintve **jelentős növekedés történt az információ, kommunikáció (19,8 százalék), a szállítás, raktározás (11,9 százalék) iparágakban, valamint a feldolgozóiparban (6,6 százalék)**. Gyors bővülést mért az MNB a bányászat iparágában is, ám az ágazathoz rendelhető állomány mértéke kevésbé meghatározó. Nagymértékben visszaesett az állomány a mezőgazdasági, vadgazdálkodási, erdőgazdálkodási (-6,6 százalék) és a villamosenergia-, gáz-, hő- és vízellátási (-7,4 százalék) tevékenységeket végző vállalatoknál. Az idei év első negyedévében 2,3 százalékponttal nőtt a hitelek devizaaránya (57,5 százalék). 70 százalék feletti arányt számolhatunk a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (78,4 százalék), illetve az ingatlanügylek (73,1 százalék) iparágakban.

Az MNB tanulmányából²¹ kiderül, hogy a lakossághoz hasonlóan a vállalatok is jelentős mértékű kockázatnak vannak kitéve devizaadósságukból fakadóan. **A devizahittel rendelkező és nettó exportbevétel nem bíró vállalati adóssok makrogazdasági súlya igen jelentős.** A hozzáadott értéknek több mint 20 százalékát termelték meg ezek a vállalatok, míg a beruházásokból 30 százalékos volt a részesedésük 2007-ben. A foglalkoztatottak 17 százaléka sorolható a fedezetlen devizakitettséggel rendelkező cégekhez, és a bankok hitelportfóliójának 2/3-át tették ki. A mérleghatások és az alkalmazkodás következtében akár érdemben is változhatott a válság után a fedezetlen devizahitelek súlya. Devizakitettségükből fakadóan az árfolyam leértékelődése növeli ezeknek a vállalatoknak adósságterhét, rontja profitabilitásukat, csökkenti kockázatvállalási hajlandóságukat, ami a beruházások visszaesését okozhatja. A megnövekedett adósságteher mérlegre gyakorolt hatása miatt előfordulhat, hogy a fedezetlen devizakitettséggel rendelkező vállalatoknak a hitelezési feltételeknek is nehezebb megfelelniük. Ezen vállalatok hitelezése tehát keresleti és kínálati oldalról is korlátozott lehet az árfolyam függvényében. Az MNB tanulmányában részletezett empirikus vizsgálatok rámutatnak, hogy a szóban forgó vállalatoknak 2007-2010 között nagyobb mértékben nőtt a csődvalószínűségük, erőteljesebben visszaestek beruházásaik, és a hitelpiacról is jobban kiszorultak.

2. TÁBLÁZAT: A VÁLLALATI HITELÁLLOMÁNY ÁGAZATI BONTÁSA (MILLIÁRD FT)

	2013. I.	Változás 1 n.év		2013. I.	Változás 1 n.év
Mezőgazdaság, vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás	290	-6,6%	Információ, kommunikáció	128	19,8%
Bányászat, bányászati szolgáltatás	16	53,2%	Szállítás, raktározás	369	11,9%
Feldolgozóipar	1 202	6,6%	Pénzügyi tevékenység	178	1,7%
Villamosenergia-, gáz-, hő- és vízellátás	283	-7,4%	Ingtatlanügylek	2 010	1,1%
Építőipar	554	-2,1%	Szakmai, tudományos, műszaki tev.	448	0,8%
Kereskedelem, gépjárműjavítás	1 036	-1,7%	Egyéb tevékenységek	218	-1,6%
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	215	-2,5%	Teljes hitelállomány	7 007	1,2%

Forrás: MNB

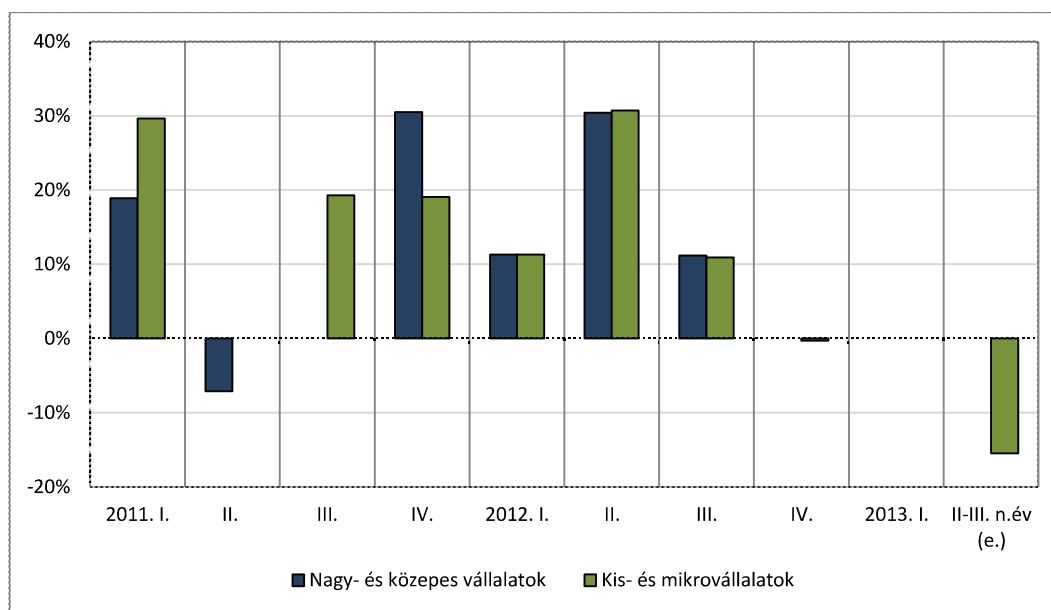
Az MNB hitelezési felmérése²² **összességében változatlan hitelkondíciókról számolt be a vállalati szektorra vonatkozóan 2013 első negyedét illetően.** A nagy és közepes vállalatokat tekintve mérséklődött a hitelkamat és a forrásköltségek közötti különbség, viszont szigorodtak a fedezetre vonatkozó követelmények. A kis- és mikrovállalatok esetében a bankok nagyobb részénél csökkent a kamatmarzs és a hitelnyújtási díj, viszont szigorúbb követelményeket

²¹ Endrész Marianna – Gyöngyösi Győző – Harasztosi Péter [2013]: A hazai fedezetlen vállalati devizakitettség. MNB-Szemle 2013. május
(http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Kiadvanyok/mnbhu_mnbszemle/mnbhu_msz_201305/MNB-szemle_201305.pdf, letöltve: 2013. június 14.)

²² http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Penzugyi_stabilitas/mnbhu_hitelezesi_felmeres/201305/hitelez-esi_felmeres_melleklet_201305.xls (letöltve: 2013. május 30.)

támasztottak a fedezetre és az adatszolgáltatásra vonatkozóan. A következő fél évben a kamatmarzs további csökkenése várható, a nem árjellegű feltételek azonban szigorodhatnak. A kedvezőbb hitelkamatok így a nem árjellegű hitelezési feltételek szigorodása miatt csak a vállalatoknak egy szűk köre számára elérhetőek. Likviditási helyzetük, valamint a piaci részesedés növelésére való törekvésük a kondíciók enyhítésére ösztönözte a hitelintézeteket, miközben tőkehelyzetük, a gazdasági kilátások és iparág specifikus problémák indokolták a szigorítást. A bankok várakozásai szerint a következő fél évben is hasonló, ellentétes irányú mozgatói lehetnek a kondíciók meghatározásának. A hitelfeltételek által meghatározott hitelkínálat tehát összességében nem változott 2013 első negyedében, a következő hónapokban azonban bővülés várható.

9. ÁBRA: HITELKÍNÁLAT A VÁLLALATI SZEGMENSBEN (A HITELFELTÉTELEK SZIGORÍTÁSÁT ÉS ENYHÍTÉSÉT JELZŐ BANKOK ARÁNYÁNAK KÜLÖNBSÉGE PIACI RÉSZESÉDÉSSEL SÚLYOZVA)

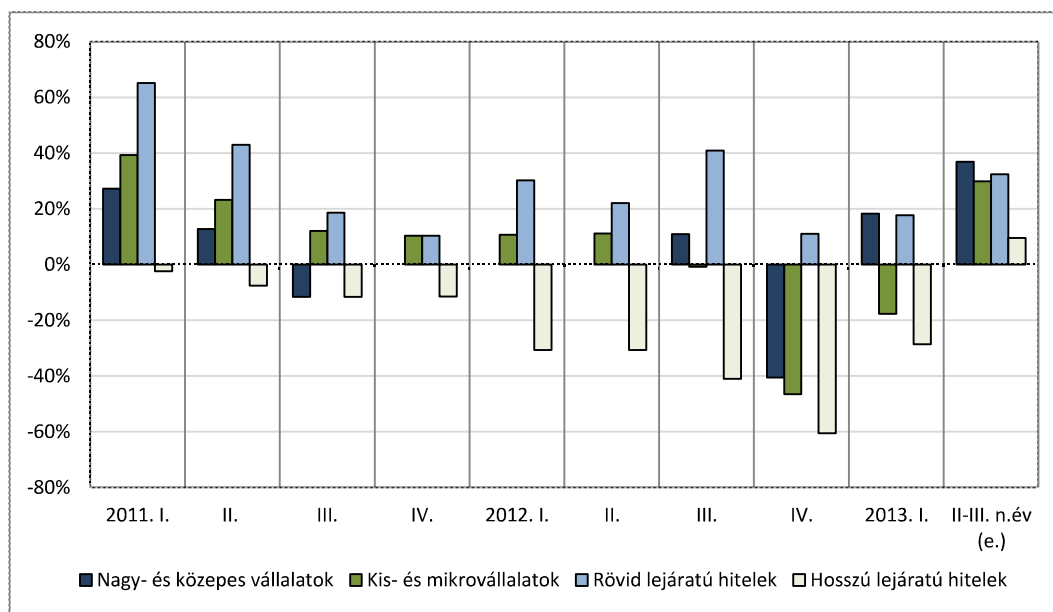

Forrás: MNB

Megjegyzés: A pozitív százalékos arány arra utal, hogy a bankok nagyobb része szigorította hitelfeltételeit, vagyis csökkentette hitelkínálatát, míg a negatív érték a hitelkínálat bővülését jelzi.

A bankok a hitelek iránti **kereslet növekedését észlelték a rövid lejáratú hitelek, illetve a nagy és közepes vállalatok esetén, míg csökkenő keresletet tapasztaltak a hosszú lejáratú hitelek és a kis- és mikrovállalatok szegmensében.** A bankok nagyobb része szerint a hitelkereslet bővülését az ügyfelek követelés-állományához kötődő finanszírozási szükséglete támogatta, mely mellett az általános kamatszínvonal változása is említésre került. A kamatcsökkenés a következő fél évben is élénkítheti a keresletet, illetve a verseny élesedése is meghatározó lehet. A vállalatok alacsony beruházásai azonban a kereslet bővülése ellen hat. A hitelezési felmérés portfólióminőségre vonatkozó kérdéséből kiderül, hogy a legtöbb banknál az építőipar, illetve a szálláshelyszolgáltatás, vendéglátás területén tevékenykedő vállalatok hiteleinek minősége romlott. Javult ugyanakkor a portfólióminőség a villamos energia-, gáz-, hő- és vízellátás, a kereskedelem, javítás, az információ, kommunikáció, valamint a pénzügyi tevékenység iparágakban.

10. ÁBRA: HITELKERESLET A VÁLLALATI SZEGMENSBN (A NÖVEKEDÉST ÉS CSÖKKENÉST JELZŐ BANKOK ARÁNYÁNAK KÜLÖNBSÉGE PIACI RÉSZESÉDÉSSEL SÚLYOZVA)

Forrás: MNB

Megjegyzés: A pozitív százalékos arány arra utal, hogy a bankok nagyobb része a hitelkereslet bővüléséről számolt be, míg a negatív érték a hitelkereslet csökkenését jelzi.

Az üzleti célú ingatlanhitelek sztenderdjei és feltételei nehezebbé tették a hitelfelvételt, és a következő hónapokban is a kondíciók szigorodása várható, amit a hitelintézetek iparág-specifikus problémákkal indokolnak. Mindeközben az ingatlanberuházási kedv, illetve a hitelpiaci verseny fokozódásának köszönhetően az üzleti célú ingatlanhiteleket tekintve növekvő keresletről számoltak a bankok.

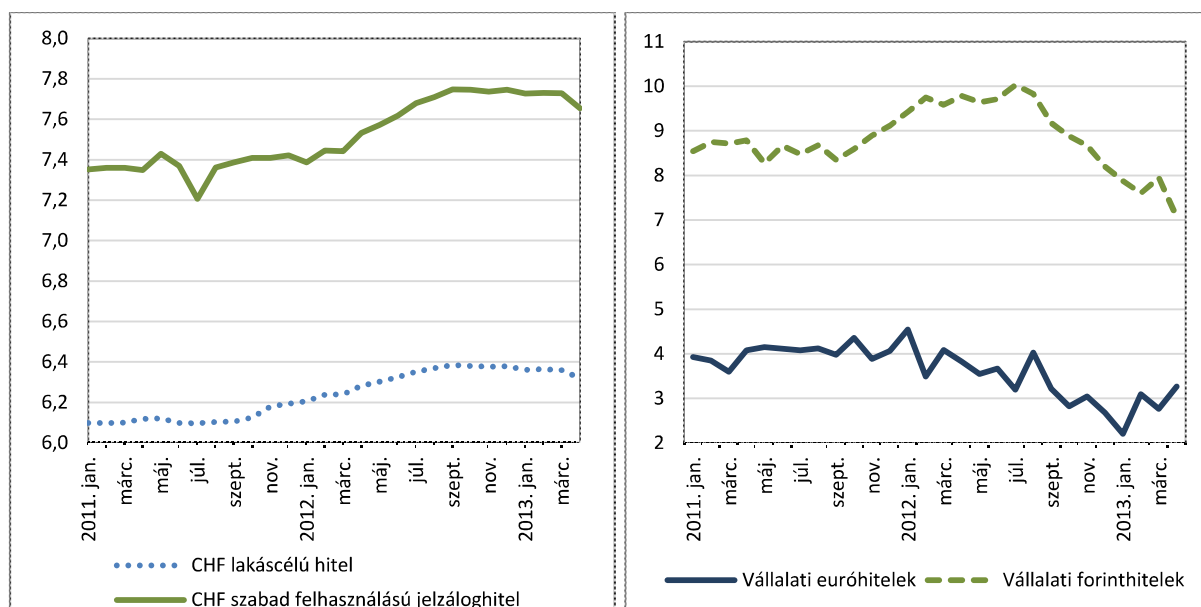
Az önkormányzatok számára meghatározott hitelképességi sztenderdek és hitelezési feltételek mind az árjellegű, mind a nem árjellegű tényezőket tekintve szigorodtak, és a következő fél évben ennek folytatódása várható. Ennek okát a bankok elsősorban a kedvezőtlen gazdasági kilátásokban, ügyfélkör-specifikus problémákban, illetve a kockázati tolerancia csökkenésében látják. A hitelkínálat mellett a kereslet is visszaesett, amiben az önkormányzatokkal kapcsolatos gazdaságpolitika változása, illetve a finanszírozási szükséglet csökkenése játszhatott főszerepet. Már a második negyedévben adtak kedvező visszajelzést a bankok a portfólióminőségre vonatkozóan, és a következő fél évben is javulást várnak.

A régióban jellemzően nem szigorodtak tovább a vállalati hitelek feltételei. **Az eurózónában ugyanakkor az adósságválsággal küszködő országok a kondíciók szigorításáról számoltak be, és e tendencia a következő fél évben is folytatódhat.** A bankok ennek okát a makrogazdasági és iparági kilátásokban látták.

2.1.3 Kamatkörnyezet és kockázati megítélés

Áprilisban mérséklődött a lakossági jelzáloghitelesek terhelő kamatok szintje. A svájci frank alapú lakáscélú és a szabad felhasználású hitelek kamatai 4 illetve 7 bázisponttal lettek alacsonyabbak.²³ Ennél is nagyobb mértékben, 14 illetve 9 bázisponttal csökkentek a forint lakáscélú és szabad felhasználású hitelek kamatai.²⁴ Az új forinthitelek átlagos hitelköltség mutatói 39–47 bázisponttal lettek alacsonyabbak. Ezzel a kamatciklus kezdete, augusztus óta az újonnan nyújtott fogyasztási hitelek 167 bázisponttal kerülnek kevesebbe (24 százalék), míg a lakáscélú hitelek 189 bázisponttal lettek olcsóbbak (10,1 százalék). A vállalatok számára nyújtott forinthitelek kamatai alacsonyabbak lettek, augusztus óta összesen 276 bázispontot csökkentek.²⁵ Ehhez azonban az is hozzájárulhatott, hogy az országkockázat is nagymértékben csökkent, az 5 éves CDS 150 bázisponttal lett alacsonyabb augusztus óta. Bár az eurókölcsonök ára is csökkent a tavalyi év folyamán, idén januártól már növekedést mutatott.

11. ÁBRA: A HÁZTARTÁSOK (ÁLLOMÁNY) ÉS A VÁLLALATOK (ÚJ HITELEK) HITELKAMATAINAK ALAKULÁSA (SZÁZALÉK)

Forrás: MNB

Folytatta kamatvágási ciklusát a jegybank, az újabb 25 bázispontos csökkentés eredményeként május végére 4,5 százalékra mérséklődött az irányadó kamat szintje. A Monetáris Tanács helyzetértékelése szerint az inflációs és a reálgazdasági kilátások egyaránt a kamatcsökkentés irányába mutatnak. A Tanács megítélése alapján a gyenge kereslet dezinflációs hatása erőteljesen érvényesül, ami miatt a vállalatok csak korlátozottan tudják termelési költségeiket érvényesíteni árazásukban. Ugyanakkor továbbra is kockázatot jelent a kedvező globális

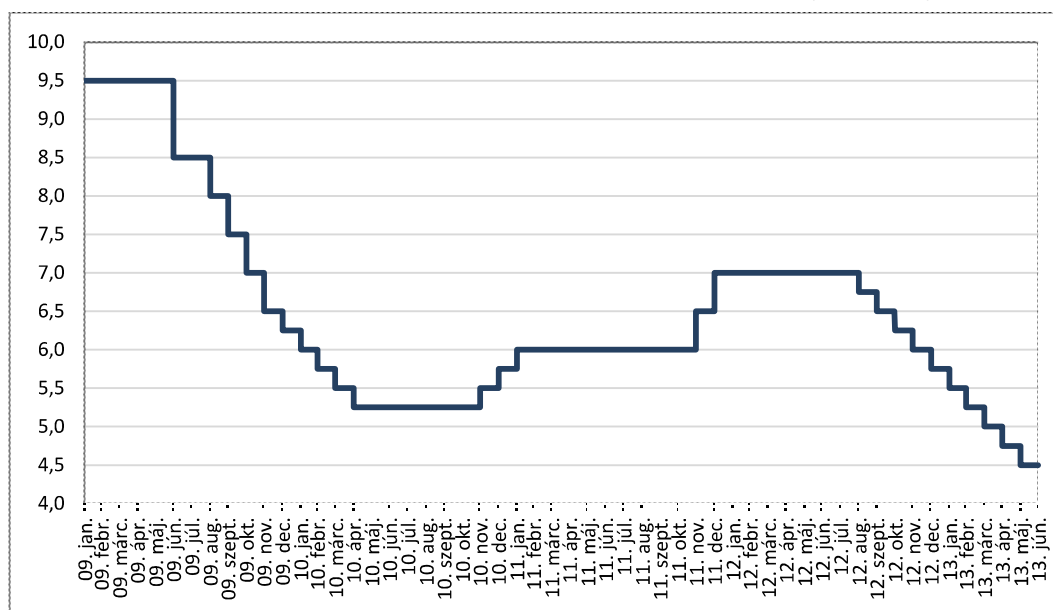
²³http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Statisztika/mnbhu_statiztikai_idosorok/hu0906_fogyasztasi_C_HF.xls (letöltve: 2013. június 14.)

²⁴http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Statisztika/mnbhu_statiztikai_idosorok/hu0902_lakossagi_HUF.xls (letöltve: 2013. június 14.)

²⁵http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Statisztika/mnbhu_statiztikai_idosorok/hu0901_vallalkozoi_HU_F.xls (letöltve: 2013. június 14.)

pénzpiaci hangulat és a világgazdaság visszafogott növekedési kilátásainak kettőssége. Ezért az alapkamat további csökkentésére akkor kerülhet sor, ha a jegybank számára releváns 5–8 negyedéves időhorizontra vonatkozó inflációs kilátások összhangban maradnak a 3 százalékos céllal és kedvezőek maradnak a pénzpiacok folyamatok.

12. ÁBRA: A JEGYBANK IRÁNYADÓ KAMATÁNAK VÁLTOZÁSA (SZÁZALÉK)

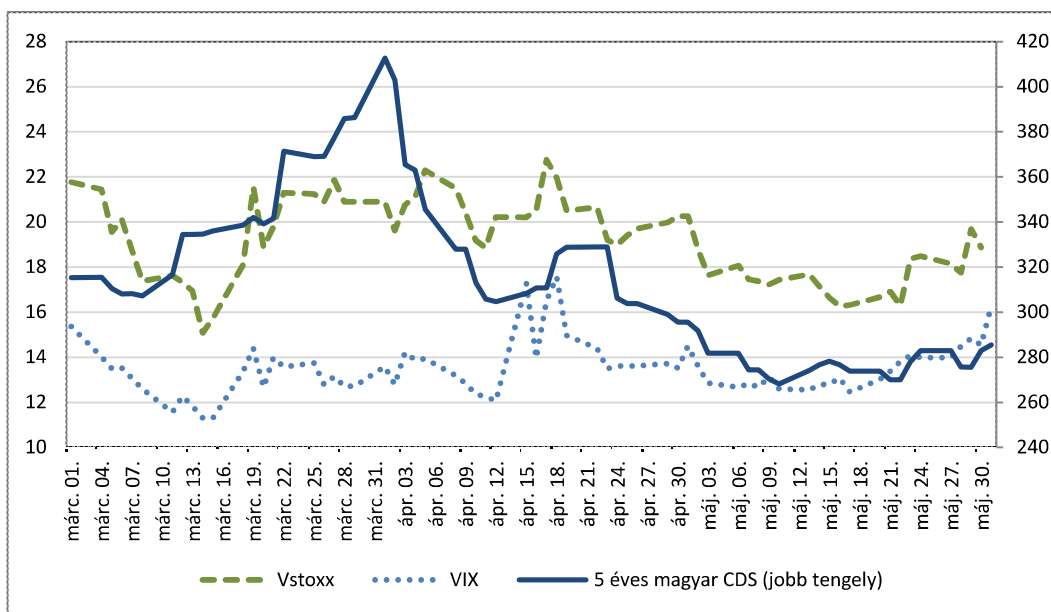

Forrás: MNB

A hazai és a régiós mutatók összességében a kockázati környezet javulását mutatták május folyamán. A régió eszközei értékének növekedését nagymértékben táplálja a globális likviditásbőség. A magyar országgkockázatot **kifejező 5 éves CDS 10 bázisponttal, 286 bázispontra mérséklődött.** Lengyelországban 20 bázisponttal, 76 bázispontra mérséklődött a CDS értéke, miközben Csehországban belső tényezők ellensúlyozó hatása miatt nem változott érdemben a kockázati megítélés (59 bázispont). A hónap egészét tekintve a svájci frankkal szemben bő 2 százalékkal lett erősebb a forint, míg az euró és a dollár forintban kifejezett értéke 1 százalékkal lett kevesebb. A lengyel deviza euróval szembeni árfolyama közel 4 százalékat erősödött, miközben a cseh korona árfolyama nem változott.

A hónap végén ugyanakkor a Fed monetáris politikájára terelődött a figyelem. Az amerikai jegybank ugyanis a gazdaság élénkülésének folytatódása esetén belátható időn belül korlátozhatja kötvényvásárlási programját. A szigorúbb monetáris politika csökkentené a likviditást a világ pénzpiacain, ami a régiós eszközök árfolyamára is kihathat. Főként ennek tudható be, hogy az amerikai piac szereplőinek kockázati toleranciáját kifejező VIX „félelemindex”, mely az S&P 500 részvényindex volatilitását mutatja, 3 százalékponttal lett magasabb, ami a kockázatkörülés enyhe fokozódását jelzi. Eközben az index európai megfelelője, az Euro Stoxx 50 indexre vonatkozó opciók alapján számított VStoxx értéke 1 százalékponttal lett kevesebb, vagyis kismértékben javult a kockázati megítélés. A két mutató közötti rés szűkebb lett, ami azt mutatja, hogy a befektetők bár kevésbé bíznak az európai papírok teljesítményében, de ez a különbség csökkent.

13. ÁBRA: A FŐBB KOCKÁZATI INDEXEK ALAKULÁSA (SZÁZALÉK, BÁZISPONT)

Forrás: Thomson Reuters, MNB

A Fed bejelentése a régióban is éreztette hatását a hónap végén. Magyarországon **gyengül**ni kezdett a deviza, és megtorpant az állampapír-piaci hozamok csökkenése. A likviditásbőségre ható monetáris politikai döntések a következő hónapokban is alakíthatják a hazai piacok mozgását.

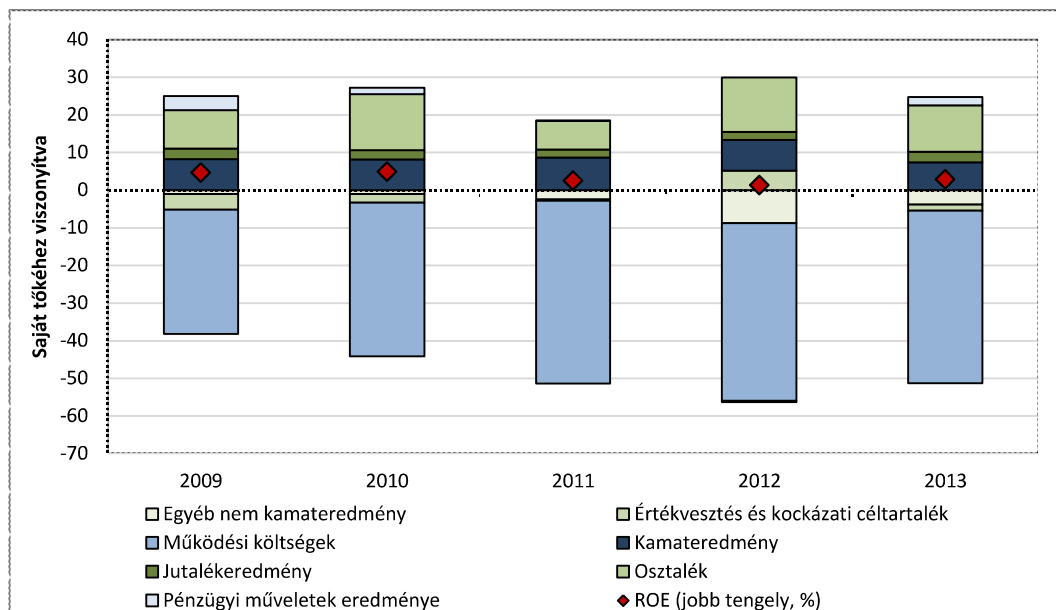
2.1.4 A bankszektor jövedelmezősége

Az idei év első negyedében 73 milliárd forintos adózott eredményt ért el a bankszektor,²⁶ ami több mint a kétszerese az egy évvel korábbi profitnak. A PSZÁF gorselemzése szerint a nagymértékű javulásban egyetlen hitelintézet kiugró nyeresége játszott döntő szerepet, így a szektor egészének a helyzete nem javult érdemben. Továbbra is magas a polaritás, ugyanis a kevés kimagasló eredmény mellett a bankoknak majdnem a fele veszteséges volt. A teljes bankszektor szintjén a kamatbevételek és a kamatráfordítások is mérséklődtek, ami romló egyenleget eredményezett. Javult a pénzügyi műveletek nettó eredménye, ugyanakkor a befektetési szolgáltatásokból származó eredmény romlott. Az egyéb nem kamateredmény során keletkezett mínusz 125 milliárd forinttal volt kevesebb, mint egy évvel korábban. E mögött részben az előző évhez képest alacsonyabb portfóliótisztításból származó veszteség áll. A követelések leírása és értékesítése 45 milliárd forintos negatívumot okozott a bankszektornak, ami éppen a fele az egy évvel korábbi számnak. Emellett a bankok eredményét javította a korábban képzett értékvesztés felszabadítása, amit feltehetően a lassan javuló vállalati hitelportfólió tett lehetővé.

²⁶ http://www.pszaf.hu/bal_menu/jelentesek_statistikak/statistikak/pszaf_idosorok/idosorok (letöltve: 2013. július 4.)

14. ÁBRA: SAJÁTTŐKE-ARÁNYOS NYERESÉG (ROE) ÉS ÖSSZETEVŐINEK ALAKULÁSA (SZÁZALÉK)

Forrás: PSZÁF, Száadvég-számítás

A hitelintézeti szektor többi szereplője első negyedévi eredményének alakulása vegyes képet mutat. A fióktelepek 43 százalékkal tudták növelni profitjukat (5,7 milliárd forint) a tavalyi év első negyedéhez képest. A szövetkezeti hitelintézetek ezzel szemben ugyanilyen mértékben rontották egy évvel korábbi számukat, és így 1,8 milliárd forintos profitot termeltek. A kamateredmény mindkét szektorban jelentős mértékben visszaesett, azonban a fióktelepek esetében ezt ellensúlyozni tudta a működési költségek lefaragása.